

"Pose-te'l, posa-l'hi"

Preservatius: ¿incitació o prevenció?

La recent campanya publicitària endegada pel Ministeri d'Afers Socials en favor de l'ús dels preservatius ha provocat una histèrica reacció per part dels sectors més recalcitrament catòlics tot argumentant que la campanya, dirigida majoritàriament als adolescents.

Periòdicament s'enceten polèmiques d'àmbit social que arriben a dividir la societat en dues postures ben diferenciades i excloents. Ha estat el cas de debats com el de l'eutanàsia, l'avortament, l'homosexualitat o, actualment, l'ús del preservatiu. En tots aquests casos, i alguns altres, l'opinió pública s'ha dividit entre els seguidors més conservadors, que sintonitzen amb el papa, i la resta de l'ampli ventall de la població, catòlica o no.

CAMPANYA POLÈMICA

Arran de la campanya publicitària iniciada a principis d'aquest mes i promoguda conjuntament pels Ministeris d'Afers Socials i Sanitat, el debat social ha tornat a desempolsegar un tema tabú: el sexe.

Amb l'eslògan "Posa-te'l, Posa-l'hi", la campanya va dirigida als adolescents amb la finalitat de prevenir-los del contagi de malalties venèries, de la transmissió per via sexual de la sida o d'embarassos no desitjats. I és que l'any passat, més de 3.000 dones menors d'edat van avortar legalment, a banda de les que ho van fer il·legalment. D'aquestes, la meitat no havia utilitzat anteriorment cap mètode anticonceptiu. A més, el 6% dels nou nats l'any passat eren de mares menors de 20 anys. L'any passat, a Catalunya, hi va haver un 12'83% d'avortaments entre adolescents i a Balears es van produir un 11'35% del total dels avortaments. D'altra banda, Espanya és el tercer país europeu amb més casos de sida.

La qüestió és, doncs, "com ho fas, no el que fas", tal i com diu el president de la Fundació Antisida, Josep Torres, per

afegir que "si algú anteposa l'autocontrol moral a la salut de l'altre, atempta contra la salut pública".

L'educació sexual costa més o menys de donar, tant per part dels pares com per part de les escoles. El que no pot fer-se, però, és deixar de donar-la o tergiversar-la, com és el cas de més d'una escola on eduquen el jovent tot *informant-los* que una dona, si no disfruta, no té cap possibilitat de quedar-se embarassada.

La campanya ministerial té un pressupost de 600 milions de pessetes i algunes veus ja han denunciat que ha estat pagada per algunes cases fabricants de preservatius, tal i com insinua el president del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona, Josep Gras, en afirmar que "la flaire que fa tot plegat és que qui està pagant tota la campanya són les empre-

ses, els fabricants de preservatius, però no ho puc assegurar".

La Generalitat de Catalunya no ha prestat suport a la campanya, la qual, a més, ha estat qualificada de destructiva per la jerarquia catòlica. De fet, aquests dies s'ha reunit a Madrid la comissió permanent de la Conferència Episcopal per elaborar el document "La consciència moral de la societat espanyola".

El conseller de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya, Xavier Trias, ha declarat que la campanya realitzada pels ministeris "és una errada perquè és indiscriminada", per afegir que "l'esforç s'ha de fer en l'àmbit de l'educació, a l'escola i en els centres de formació, informació i planificació familiar". De fet, ja és això. El que cal, però, és tocar de peus a terra i veure que la majoria del jovent ni va a centres de planificació ni rep una educació sexual com cal.

LA INDÚSTRIA DEL LÀTEX

Sistemes de prevenció similars als actuals condons ja els usaven els faraons, els xinesos els elaboraven amb paper de seda oliós i el mateix Casanova ja es preocupava prou de no deixar en estat de gestació la gran quantitat de dones que sucumbien al seu encant.

Un dels factors que, lamentablement, més ha contribuït a revifar la producció de preservatius a l'estat espanyol ha estat l'alarmant increment de casos de sida. De fet, l'any 86 es van consumir 30 milions de profilàctics, l'any 87 la xifra va ser de 35 milions, l'any següent se'n van vendre 88 milions i l'any passat el nombre va ser de 150 milions. D'aquests, un 12% van ser comprats per adolescents. Aquestes dades estan referi-

des a les vendes de condons en farmàcies i establiments autoritzats però queden per comptabilitzar tots aquells que es venen per sota mà i sense cap mena de garantia.

En tot el món es consumeixen al voltant de 7.000 milions de condons a l'any, i són els principals consumidors el Japó i els EEUU. Pel que fa a Europa, l'estat espanyol se situa capdavanter.

Tal i com indiquen fonts del Ministeri de Sanitat, a l'estat hi ha 18 empreses que es dediquen a la fabricació i/o distribució de preservatius. De les 18, 12 estan ubicades a Barcelona. De tota manera, tal i com reconeix el mateix Ministeri, n'hi podria haver més perquè hi ha empreses que no es dediquen exclusivament a aquest producte.

Es el cas d'Hispano-Ico, la qual, a més de dedicar-se a la fabricació de xumets, xeringues o tetines per a biberons, fa tres anys que fabrica preservatius. Actualment aquesta empresa en produeix uns 80 milions a l'any, venuts exclusivament a farmàcies i hospitals.

Però l'empresa pionera a l'estat en la

introducció d'aquest producte a les farmàcies és Comercial Ort-Farma, S.A., amb seu a Badalona. De fet, tal i com explica el gerent de l'empresa, Francisco Ruiz, "14 anys abans, aquest era un tema tabú i els farmacèutics es negaven a vendre'l, però en els últims anys, gràcies al farmacèutic, el producte s'ha normalitzat". A més "la venda en farmàcies comporta una garantia del producte, un control i una seguretat". I acaba dient que "la recomanació feta pel papa pot haver molestat els farmacèutics". D'altra banda, tal i com assenyala Francisco Ruiz, "el preservatiu és un article que les farmàcies venen amb molt de marge i hi guanyen força diners".

Ort-Farma importava el producte d'una multinacional alemanya tot i que "des de fa tres anys entre un 50 i un 60% es fabrica aquí i la resta ho continuem important de la mateixa multinacional".

CONTROL DE QUALITAT

Des de fa tres anys, a l'estat s'aplica

una norma per a garantir la bona qualitat dels preservatius, però no existeix cap departament en el Ministeri de Sanitat per a poder-los registrar mèdicament, tal i com explica Francisco Ruiz. També Josep Torres critica el fet que "desgraciadament, l'administració central és irresponsable perquè, tot i haver una norma, no hi ha cap reglament, i això és incoherent", ja que les normes no són obligatòries.

El president de la Fundació Antisida va presentar l'any passat, en la Conferència Internacional sobre la sida, a Montreal, un nou sistema de control de qualitat del condons, la RQTS (Rheological Quality Test Systems). I és, si bé els actuals preservatius són un bon mètode per a prevenir els embarassos no desitjats, més difícilment són fiables com a protectors de microorganismes com el del virus de la sida o la sífilis, donades les petites porositats que no són detectables pels corrents controls de qualitat.

Silvia Monfort

Josep Gras, president del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona

—El papa ha recomanat als farmacèutics catòlics que es neguin a vendre preservatius. Com a president del Col·legi ¿ho troba encertat?

—Jo no em posaré davant el Sant Pare. L'únic que puc dir és que cada farmacèutic actui segons la seva consciència.

—¿Creu, però, que en aquest cas la moral pot afectar les vendes de preservatius?

—És que la moral està claríssima, la catòlica, és clar.

—Vostè creu, tal i com s'argumenta, que aquesta campanya pot ser una incitació?

—De la manera que està projectada i de la manera que està feta, evidentment. Primer perquè a l'hora que fan l'anunci, la canalla està veient el televisor, i la canalla té la curiositat lògica de l'edat i volen saber coses. Moltes vegades els pares no s'han preocupat d'informar-se bé, però és que

avui el consell dels pares no val. El problema és que molta canalla s'inciten l'un a l'altre i això pot portar problemes com la masturbació. Més que el problema dels embarassos no desitjats, el problema és el de la masturbació. A més, tota aquesta canalla, si ocupen el seu temps i la seva intel·ligència en coses de tipus eròtic i sexual, no estudiarà. A mi m'agradaria tenir una estadística dels suspensos de l'any passat i els d'enguany després de la campanya, i segur que n'hi hauria més.

—¿Vol dir que pot influir-hi?

—Mollíssim. Ja no parlem dels que fan la iniciació a la còpula als 15 anys... aquests perden l'oremus. I parlo des del punt de vista naturalista. Qualsevol psicòleg que no sigui dels de la *nou-velle vague*, si no és un freudià d'aquests en què tot s'acaba amb els problemes sexuals, pot dir moltes més coses que jo.

—Des del punt de vista mèdic, però, ¿el preservatiu és el mètode més eficaç per a prevenir malalties venèries o la sida, a més d'evitar embarassos no desitjats?

—A mi no m'agrada dir massa bestieses, però... ¿és

què la introducció rectal és una necessitat? És que estem arribant a una tergiversació de valors socials desorbitada. És completament contranatural. Estem donant cartes de ciutadania a unes pràctiques que no són naturals.

—La sida no només es pot contagiar a través d'una penetració rectal.

—La sida, segons un recent treball anglès, ni amb la saliva, ni el flux vaginal ni amb les pràctiques normals sexuals, no es contagia, sempre que no hi hagi un esquinç. I per la penetració rectal sempre hi ha sang. Que consti que per via natural tothom pot fer el que vulgui i es pot fer gresca molta estona, ¿eh? El que s'ha de fer és educar la gent.

—¿Una campanya com aquesta no és un primer pas?

—La campanya és un pas magnífic d'incitació a la gent a fer el que li doni la gana. És una opinió personal. I que consti que tinc catorze fills.